

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
ผู้เขียน	นางสาวมะลิวัลย์ ฝั้นมะติ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.อุคม โชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านสา และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านสา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในตำบลบ้านสา รวม 200 คน และแบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง รวม 12 คน จากการศึกษาพบว่าบทบาทของผู้บริหารและผู้นำชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยดำเนินการในลักษณะการเผยแพร่ นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยผ่านการประชุม การประชาสัมพันธ์ การพูดคุยชวนสนับสนุนและเป็นแบบอย่างเข้าร่วมโครงการ อีกทั้งการติดตามผล แก้ไขปัญหา อุปสรรค และช่วยผลักดันให้โครงการสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น และยังพบว่าผู้นำชุมชนมีส่วนผลักดันโครงการจัดการขยะในหมู่บ้าน โดยการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับขอคขยะ ระยะเวลา และรายละเอียดต่างๆ จึงทำให้ทราบความคืบหน้า และทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

เกิดความตระหนักถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม ที่ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนสะอาด น่าอยู่มากยิ่งขึ้น

ประการที่สอง การสร้างแรงจูงใจในการจัดการขยะ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่าของการคัดแยกขยะก่อนนำไปขาย การสมัครเข้าร่วมโครงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนกับเทศบาล โดยโครงการมีลักษณะเป็นการแข่งขัน การให้รางวัล เป็นสิ่งตอบแทน เช่น เงินรางวัล เกียรติบัตร การยกย่องชมเชย แก่ครัวเรือนและหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการและมียอดขายขยะมากที่สุดตามลำดับและมีการคัดแยกขยะอย่างสม่ำเสมอ นั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด

ประการสุดท้ายคือ การบริหารการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล โดยการณรงค์ให้ประชาชนนำขยะที่คัดแยกแล้วใส่ถุงขยะเพื่อให้เทศบาลจัดเก็บตามกำหนดระยะเวลา และจัดจัดเก็บขยะในหมู่บ้าน โดยเทศบาลเก็บค่าธรรมเนียมเดือนละ 20 บาท ต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมองว่าการจัดเก็บขยะเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องทำให้มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับค่าธรรมเนียม และมีการพัฒนาการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของปัญหา อุปสรรค พบว่า จากการที่เทศบาลมีการบริหารจัดการศูนย์จัดการวัสดุไม่ใช้แล้วแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านสา โดยนำขยะที่จัดเก็บในชุมชนมาคัดแยก และเข้าสู่กระบวนการนำไปผลิตเป็นเชื้อเพลิงแข็ง (RDF) จำหน่ายให้กับบริษัทปูนซิเมนต์ไทย(ลำปาง) จำกัด นั้น ประชาชนบางครัวเรือนไม่มีการคัดแยกขยะอย่างจริงจังก่อนรวมใส่ถุงขยะให้เทศบาลจัดเก็บ โดยนำก้อนหิน อิฐ เศษปูน กระเบื้อง กิ่งไม้ ใบไม้ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตรายที่รวมกัน ประกอบกับนโยบายของผู้บริหารเทศบาลที่นำถังขยะวางไว้บริเวณหน้าบ้านและในชุมชน ทำให้บางครัวเรือนนำขยะทิ้งลงในถังขยะโดยไม่ใส่ถุงขยะ เกิดปัญหากลิ่นเหม็น ความสกปรกและเกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการในการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Factors Influencing Solid Waste Management Participation in Tambon Bansa Municipality, Chae Hom District, Lampang Province
Author	Miss Maliwan Funmati
Degree	Master of Public Administration
Advisor	Lecturer Dr.Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

The study “Factors Influencing Solid Waste Management Participation in Tambon Bansa Municipality, Chae Hom District, Lampang Province” aimed to investigate factors affecting the waste management participation of the citizen in Tambon Bansa Municipality, Chae Hom District, Lampang Province and to examine the problems, obstacles and suggestions in the participation of the citizen in managing the waste in Tambon Bansa. This quantitative research employed the survey research methodology which included 200 citizen of Tambon Bansa completed the questionnaires and 12 community leaders participated in the interviews.

From the data, it was found that the roles of the administrators and community leaders in participating in the waste management were publicizing the waste policies through meetings, public relations, persuasions, and being role models in participation in the project. Also they followed up the results, solved the problems and obstacles, and pushed forward the project to operate smoothly. Moreover, the data indicated that the community leaders used wire broadcasting to push forward the waste management project in the villages. Therefore, the villagers learned about the progress of the sales of the waste, time period and other details. Consequently, the citizen realized the significance and benefits of waste sorting. They also became aware of its benefits to the community in making the village clean and pleasant.

Furthermore, in motivating the citizen to manage the waste, there was the building of knowledge, understanding and awareness of the benefits of sorting the waste before selling. In addition, there was the application to participate in the local waste management project with the Municipality. The most influential factors affecting the waste management participation of the citizen was the project included the competition and reward components; for example, prize money, certificates, and appraisal for the families and villages participated with the highest waste sales and sorted the waste regularly.

Finally, the waste management of the Municipality included the campaign promoting the citizen to put the sorted waste in the bags provided by the Municipality for the collection on the designated dates and locations in the village. Also the Municipality charged 20 Baht each month. The data revealed that the satisfaction level of the citizen was at an average level. The citizen thought that waste collection was the responsibility of the Municipality to make it effective with reasonable fee and improve its management. In terms of problems and obstacles, it was found that since the Municipality had the participatory waste management center at Tambon Bansa Municipality by selling the Refuse Derived Fuel (RDF) produced from the sorted waste to The Siam Cement Public Company Limited (Lampang), some families did not seriously sort the waste before putting it in the provided bags. They mixed the stones, brick, concrete debris, tiles, twigs, leaves, and hazardous waste. Moreover, the policy of the Municipality's administrator was to put the waste in front of their houses and in the villages. However, some families did not put the waste in the bags before they disposed the waste causing odor, insect, and cleanness problems. Consequently, there was a delay in the waste management in the community.

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved